

Til stede

BANE NOR SF
DIREKTORATET FOR
MINERALFORVALTNING MED
BERGMESTEREN FOR SVALBARD
FYLKESMANNEN I BUSKERUD
MATTILSYNET
NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Lier kommune

Kopi (*=forfall)

AVINOR AS
Buskerud sivilforsvarsdistrikt
DEN NORSKE KIRKE
DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET
OG BEREDSKAP (DSB)
FISKERIDIREKTORATET
FORSVARSBYGG
JERNBANEDIREKTORATET
KYSTVERKET SØRØST
LUFTFARTSTILSYNET
Statens vegvesen Region Sør
STATSBYGG
SØR-ØST POLITIDISTRIKT

Intern kopi

Fagenhet kulturminnevern	Tora Flovik Aune
Fagenhet kulturminnevern	Ingvild Tjønneland
Fagenhet kulturminnevern	Lars Hovland
Samferdselsavdelingen	Kjerstin Spångberg

Vår dato	12.04.2018
Vår referanse	2017/16848 - 35
Formål med møtet	Diskutere kommuneplanens arealdel
Møtested	Fylkeshuset, Dramen
Møtetid / dato	Kl 09.00 4. april 2018

Referat regionalt planforum Lier kommune 04042018

ETAT	DISKUSJON	ANSVAR /FRIST
Bfk-plan	Velkommen og presentasjonsrunde Det er bedt om forhåndsuttalelse med frist 18. april. Enighet om at etatene gir egne uttalelser som endes til kommunen med kopi til fylkeskommunen.	18.april
Lier kommune	Rullering av kommuneplanen, forslaget bygger på gjeldende plan godkjent i 2013. Kommunen ønsker en balansert utvikling i alle skolekretser. Liers viktigste utviklingsområder er Lierbyen, Fjordbyen/Lierstranda og Gullaug. For disse områdene legges det ikke opp til endringer i forhold til gjeldende planer; har startet opp kommunedelplan for Gullaug og områderegulering for Lierstranda/Fjordbyen. Næringsarealer; Det er mangel på næringsområder i kommunen – både kommunen og privatpersoner har sett på mulige områder. Kommunestyret har bedt om at det skal sees på flytting av markagrensa for næringsarealer. Det har vært en politisk silingsrunde for næringsarealer – 14 av 26 områder er lagt inn i planforslaget som er KU-vurdert. Boliger; kommunen ser det som viktig å fremme lokalsenterutvikling. har kommet inn 53 innspill hvorav 26 utredes videre etter politisk silingsrunde. Det er 10602 boliger i dag i Lier + 1670 regulert, men ikke utbygd. I planforslaget ligger det forslag til ytterligere 1336 boliger i tillegg til det som kommer i Fjordbyen. Kommunen har lagt opp til ulike alternativer i planforslaget, men skal landet på ett forslag når det legges ut på høring.	

	Presenterer sammenhengende grønnstruktur og hensynssoner for naturmiljø, friluftsområder og kulturmiljø. Fremdrift; Litt forsinkelser på grunn av utredninger, men trolig høring i september 2018. Ønsker sluttbehandling vinteren 2019.
Oppklarende spørsmål	Stilles spørsmål til tidsavgrensningen for planforslaget (planperioden) i sammenheng med tallfesting av boligbehov – disse må samstemmes. Hvilke type næring ønskes hvor i kommunen, og hva slags boligutvikling tenker kommunen seg? Kommunen ser for seg at dette vurderes nærmere på mer detaljert plannivå. Forholdet til andre planer; Gullaug og Lierstranda (Fjordbyen) samt kommunedelplan for samferdselsinfrastruktur - Planprogram for kommunedelplan for samferdselsinfrastruktur i Fjordbyen skal til politisk behandling i april. Justert planprogram for Fjordbyen (områderegulering) behandles etter komdelplan for samferdsel i april. Gullaug har ikke kommet langt nok til å sees i sammenheng, og kommuneplanen vil legge føringer for dette området. RV23 er foreløpig satt på vent på grunn av forhold til finansiering Hva med boliger som ligger inne i vedtatt plan – skal de vurderes på nytt? Det regnes ikke som aktuelt å ta ut områder som ligger i vedtatt plan. Hva med sentrumsområdene i planforslaget – vurderes eks fortettingspotensialet her? Nei, det skal settes i gang et prosjekt på dette senere.
Bfk – kulturminner	Positive til at kulturmiljøene i regional plan for kulturminnevern i Buskerud skal ivaretas i kommuneplanen. Positivt at også flere kulturmiljøer i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer også er tatt med, men ber kommunen vurdere å ta med flere kulturmiljøer som er vurdert til å ha høy verneverdi i kommunedelplanen.

	Vil sende forslag til bestemmelser som bedre ivaretar kulturmiljøer og kulturminner i kommunen, og deltar gjerne i en nærmere dialog med kommunen om dette. Påpeker også at kommuneplanen bør også ha bestemmelser som sikrer at nye tiltak ivaretar enkeltminner/enkeltbygg med verneverdi. Ser dette som viktig for å synliggjøre kulturminnehensyn og bidra til forutsigbarhet i arealplanleggingen. Kulturminner/kulturmiljøer bør være eget tema i KU. Kildegrunnlaget for vurderingene må også tydeliggjøres. Noen kjente automatisk fredede kulturminner som berøres – vil være i konflikt med kommuneplanen. Det må gjøres nærmere undersøkelser før innsigelse vurderes. Vet ikke nok om tilstanden til å konkludere nå. Ekeberg boligområde – registrert gravhaug Gamle Ringeriksvei og Gjellebekk – hulevei (må vurdere verneverdien)
Bane NOR	Ingen endringer til eksisterende jernbane. Det er først og fremst området ved Fjordbyen som er viktig for Bane NOR. 30m sone rundt jernbanen må opprettholdes slik at det er mulig å disponere dette til evt nye spor, stasjon mm. Viktig å sikre at man ivaretar hensyn til jernbane over Lieråstunnelen. Bane NOR gir forslag til bestemmelser ved høringsuttalelse. Partene avtaler videre dialog.
Direktoratet for mineralforvaltning	Viser til uttalelse til planprogrammet. Lierskogen og Lyngås har nasjonal betydning som mineralsk ressurs. Dette må ihensyntas – spesielt Lierskogen er viktig. Kan vre at det fremmes innsigelse til disse områdene, men det kan ikke avklares på nåværende tidspunkt. Direktoratet har behov for mer utfyllende informasjon. Kommunen mener at pukkverkdriften skal opphøre innen 2040, og mener at hensynet til andre interesser bør gå foran. Det ønskes en annen arealbruk for pukkverket i fremtiden – Direktoratet fremhever at det må tydeliggjøres hvordan dette planlegges. Må sees i en regional sammenheng – det er behov for pukkverk i et langsiktig perspektiv.

	Boligutvidelse vest for pukkverket anbefales ikke – kan fort bli konflikter rundt det. Pukkverket har inne en kosesjonssøknad nå. Kommunen undersøker vedtaket for opphør av pukkverket innen 2040.
NVE	Faremomentene i forhold til skred og flom er lite synlig i planforslaget. Er positive til ravinekartlegging – bør holde avstand på toppen også. Viser til innspill ved oppstart av planarbeidet. Flere momenter som er nevnt i uttalelsen burde vært bedre ivarettatt. Virker ikke som om det er gjort nye vurderinger på eks. flombestemmelser mm i forhold til gjeldende plan. Aktsomhetskart i forhold til jord, flomskred og steinsprang er viktig for området. Det finnes mer informasjon enn det som kommer frem av forslag til plankart. Kommuneplanen bør ta opp spørsmål om hva klimaendringene kan gjøre med hensyn til flom- og skredfare. Hensynssoner må på plass. Etterlyser oppfølging av oppstartet arbeid i forhold til bekker og flom. Kommunen; prosjekt på overvann og flomveier er ute på høring nå. NVE ber om at det arbeidet tas inni planarbeidet med kommuneplanen. I KU er det ikke vist til jord og flomskredkart mm. Spørsmål om hvilke vurderinger som er gjort mhht bestemmelser om avstand til vassdrag – satt opp en tabell med ulike avstander, men det er vanskelig å vurdere det som er satt opp – NVE oppfordrer til videre dialog.
Mattilsynet	Kravene til drikkevannsforskriften og nasjonale mål for vann og helse må oppfylles. Drikkevann er nevnt i planforslaget, men ser ikke noe link til hovedplan for vann og avløp for Lier kommune. Er opptatt av sikring av vannkilder i kommunen og at dette skal sikres i plansammenheng. Mest private vannkilder – ønsker oversikt over hvor disse er. Mål om

	høyere tilknytning til offentlig vann. Krav nå til sommeren om at alle over to enheter må registrere seg. Man er i gang med arbeid for å få oversikt over mindre vannkilder. Kapasiteten må vurderes når man har så store planer. Vannkvaliteten for Holsfjorden er god. Vurders som mulig uttak for vann til Oslo kommune. Her er det varslet oppstart, men det er så tidlig i prosessen at det er vanskelig å ta hensyn til i kommuneplanen.
FM	ROS-analyse må være med i planen i tråd med veileder. Momentene i ROS-analysen må også gjenspeiles i KU. Område 20. Naturmangfold og landskapshensyn forutsettes utredet. Damtjern; ser ikke at det er vesentlige nasjonale hensyn som tilsier at markagrensa skal endres – varsler innsigelse. Viltkorridor v/ Damtjern ble utredetforrige runde, og det ble besluttet at den ikke var god nok – ser ingen grunn til endring her – varsler innsigelse. Viltkorridoren er den eneste over til Hurumlandet, og er regionalt viktig. Fylkeskommunen støtter Fylkesmannen når det gjelder viltkorridor. Fylkesmannen mener det er urealistisk å taå inn bolligutbygging som skal utvikles i 2040 i dagens plan. Støttes av fylkeskommunen. Mener det bør tas en vurdering på de boligområdene som ligger inne i gjeldende plan som ikke er realisert. Kommunen; Det utarbeides en ny helhetlig ROS-analyse etter veilederen som skal tas inn i planforslaget. Kommunen; ønsker å foreslå flytting av markagrense – må først behandles som endring av kommuneplanens arealdel før departementet gjør en vurdering av dette. Spørsmål fra kommunen; Har landbruksavdelingen erfaring med matjordplan? Hva det er og hvordan det kan brukes? FM tar dette videre med jordbruksavdelingen.
Bfk – plan	Spredte arealer er krevende for infrastrukturen.

Kommunen bør ha en strategi for fortetting. anbefaler bruk av områdeplan.

Planperioden – planen må legge opp til en utvikling innforfor planperioden, ikke utover den.

Forholdet til KU – hva vil områdene generere av trafikk og hvilke veier vil belastes.

Plankart – må løse punktene for fremtidige veikryss på en annen måte.

Sentrumsområdene er lite beskrevet i planforlsaget. Bør synliggjøres – vurdere fortettpotensialet.

KU – en mer strukturering av KU med kommunens totalvurderinger.

Det må vises til hvordan de regionale planene blir fulgt opp i kommuneplanen. Ikke bare arealplanene, men også eksempelvis regional plan for kunnskapssamfunnet og regional plan for næring og verdiskaping.

Friluftslivskarleggingen bør tas inn i planen og i KU.

Lokalisering av tømmerhavn – viktige regionale avklaringer. Kylkeskommunen er opptatt av at arealer som kan bli aktuelle for dette ikke beslaglegges til andre formål.

Kommunen; er positive til regionale avklaringer og regional plan

BFk – samferdsel	Etterspør sykkelstrategi. Positive til bestemmelser for sykkelparkering. Kan være lurt å ha noen parkeringer under tak.	

Lier kommune
Postboks 205
3401 Lier

Lier kommune - Uttalelse til forhåndshøring av kommuneplan for Lier arealdel 2017 - 2028

Lier kommune har oversendt forslag til kommuneplanens arealdel for forhåndshøring. Fylkesmannen har kommentarer til blant annet forhold knyttet til lokalisering av bolig- og næringsarealer, nytt masseuttak på Toverud, jordvern, ROS- analyse og konsekvensutredning, forslag til bestemmelser m.mer. Fylkesmannen varsler mulig innsigelse til ny arealbruk på Gjellebekk som medfører flytting av markagrensa og viltkorridor.

Bakgrunn

Vi viser til kommunens oversendelse av planforslaget. Det er også avholdt et møte i planforum 4. april 2018 der planutkastet som er sendt ut på forhåndshøring ble presentert og diskutert. Høringsfristen var satt til 18. april, men Fylkesmannen har fått utsatt frist til 25. april 2018.

Forhåndshøringsutkastet til kommuneplanens arealdel bygger på gjeldende arealdel, godkjent av Miljøverndepartementet 27. september 2013. Denne er revidert med utgangspunkt i planprogrammet, vedtatt i kommunestyret 4. april 2017. Den inneholder de forslag til arealbruksendringer/ innspill som Kommunestyret 12. desember 2017 vedtok skulle utredes videre. For å kunne omfatte alle forslag som skal vurderes er plankartet i enkelte områder utarbeidet flere alternativer.

Fylkesmannens kommentarer

Innledningsvis vil vi rose kommunen for et oversiktlig arbeid der det fremkommer tydelig hvilke områder som er nye og som har blitt markert på plankartet i form av navn og tallkode. Videre er det svært positivt at kommunen har fokusert på ravinedalenes verdi som en sårbar naturtype. Vi har følgende merknader til kommunens videre arbeid med planen:

Bolig- og næringsarealer

Fylkesmannen anser det som positivt at det satses på fortetting i eksisterende boligområder og at kommunen er tydelig på sin visjon om å bygge opp under hovedsatsningsområder i planbeskrivelsen som er Lierbyen, Lierstranda og Gullaug. Fylkesmannen kan dessverre ikke se at forslag til nye boligområder i stor nok grad bygger opp under disse områdene, der flere av de forslåtte områdene er lokalisert andre steder og fremstår som fragmenterte. Spesielt vil dette gjelde for områdene 55, 57, 61, 63, 70, 72, 73, 76, 78, 82 og 85. Fylkesmannen forutsetter

at kommunen vurderer forslagene opp mot kommunens satsningsområder og vurderer områdene opp mot behov for nye boligområder i henhold til prognoser for befolkningsvekst. Vi ber også om at kommunens boligreserver blir vektlagt i vurderingen av behov for nye boligområder. Det bør tas en vurdering av å ta ut eksisterende uregulerte boligområder i gjeldende kommuneplan.

Spesielt må områder for ny boligbebyggelse vurderes etter målsetningene fastsatt i *Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*, fastsatt ved kgl. res. av 26. september 2014. Målet med retningslinjen er at arealbruk og transportsystem skal utvikles slik at de fremmer samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, med miljømessige gode løsninger, trygge lokalsamfunn og bomiljø, god trafikk sikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Det skal legges til grunn et langsiktig, bærekraftig perspektiv i planleggingen, og det skal legges vekt på å oppnå gode regionale helhetsløsninger på tvers av kommunegrensene. Utbyggingsmønsteret bør bygge opp under stamnettet i kollektivtransporten framfor lokalisering langs et vegnett som forutsetter bruk av privatbil. Kollektivtilbudet bør utvikles til sammenhengende nettverk som binder sammen knutepunktene, sentrumsområdene og lokalsamfunnene innenfor by- og tettstedsområdet.

I tillegg til dette er det vesentlig at områdene vurderes etter hvordan de kan ivareta barn- og unges interesser på best mulig måte. Det gjelder særlig hensyn som nærhet til skole og trafikk sikker skolevei. I tillegg må mulighet for befolkningens tilgang til rekreasjon, friluftsmuligheter og lekeområder vurderes. Vi viser i den sammenheng til *Stortingsmelding nr. 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand* og til *stortingsmelding nr. 18 (2015-2016 – friluftsliv. Natur som kilde til helse og livskvalitet. om friluftsliv* der behovet for gode nærmiljøer for barn og unge, med god tilgang på trygge og varierte områder for lek og aktiviteter omtales. Det er påvist at egenskaper ved det fysiske miljøet påvirker aktivitetsnivået. Gjennom planlegging skal det legges til rette for korte avstander til gode plasser for lek og fysisk aktivitet. Med dette ber vi om at hensynet til barn og unge og deres behov for gode og aktivitetsfremmende utearealer skal tillegges stor vekt ved avveining av områdene i rulleringen.

Når det gjelder etablering av næringsvirksomhet, er det viktig at kommunen tar stilling til hvor disse ønskes plassert i forbindelse med rulleringen av arealdelen. Av nye næringsarealer som er foreslått ligger flere av områdene utenfor kommunens satsningsområder der utvikling av Liers næringsliv skal lokaliseres til Gjellebekk/ Gunnaråsen, Lierbyen, Lierstranda og Gullaug. Vi viser igjen til *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging* fastsatt 26. september 2014 med føringer om å utvikle transportbesparende arealbruksmønster og nullvekstmålet for personbiltrafikk i storbyområdene. Videre forventes det i *Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging* vedtatt 12. juni 2015 at det settes av tilstrekkelig næringsareal som ivaretar næringslivet behov og som er lokalisert ut fra hensynet til samordnet bolig-, areal- og transportutvikling. Lier kommune deltar i tillegg i Buskerudbyen samarbeidet med *Areal- og transportplan Buskerudbyen 2013-2023*. Planen definerer strategier for næringsvekst og lokalisering, med ABC-metoden som utgangspunkt. Særlig viktig er det å vurdere hvilken type næringsvirksomhet som egner seg hvor. Detaljhandel og arbeidsplass-/ og besøksintensiv virksomhet og kontorer bør lokaliseres i sentrumsnære områder, mens plasskrevende varer bør lokaliseres i områder som ligger lett tilgjengelig med bil. Fylkesmannen ber om at dette vurderes spesielt for områdene 13. Egge gård, 15. Nordre Grette og 23. søndre Linnesvolden – Matriket i det videre arbeidet med planen.

6, 6A, 6B, Lierdalen/ Flytting av viltkorridor

Det er foreslått å avsette et areal på 123daa til næringsformål i Lierdalen, samt areal for skiskyteranlegg. Området er avsatt til LNF-formål i gjeldende kommuneplan og ligger innenfor markagrensa. Bakgrunnen for forslaget er at eksisterende næringsliv må gis god mulighet til utvikling og ekspansjon.

Det vises til at tiltaket ikke kan gjennomføres uten at markagrensen flyttes, slik at område blir liggende utenfor marka. I markaloven § 3 står det at det kan gjøres vedtak om mindre innskrenkende justeringer av markagrensen dersom vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, eller foreta bagatellmessige justeringen av grenser der denne går gjennom boligeiendommer eller hvor den av andre grunner medfører større praktiske ulemper for forvaltningen av en eiendom, og hvor justeringen ikke er til nevneverdig skade for friluftsliv, idrett eller naturopplevelse.

Ett av kriteriene som kan begrunne justeringer er at det foreligger vesentlige samfunnsinteresser. Slike interesser kan knytte seg til behov samfunnet har som vil være viktigere enn å bevare områder innenfor Marka. Omdisponering av markaarealer begrunnet i arealpress og en generell tomtemangel i regionen vil ikke være et tilstrekkelig tungtveiende hensyn til at markagrensen kan endres, selv for små arealer. Det fremkommer ikke av forslaget at det er et konkret behov for næringsarealer i det aktuelle området. Fylkesmannen kan dermed ikke se at det foreligger tungtveiende samfunnsinteresser til grunn for å flytte markagrensa.

Forslaget forutsetter også at viltkorridoren flyttes til passasjen mellom Leirdalen motorsenter og næringsområdene ved pillefabrikken og videre øst for Damtjern til Damåsen. Dette alternativet ble vedtatt av kommunestyret desember 2009, og ble stoppet med innsigelse fra Fylkesmannen. Under meklingen ble viltkorridoren flyttet til den plasseringen den har i gjeldende plan. Fylkesmannen viser til at viltkorridoren er vesentlig for å sikre en utveksling av hjortevilt mellom Hurumhalvøya og nordover som er nødvendig for å ivareta en levedyktig elgbestand på Hurumhalvøya. Kommunal- og miljødepartementet (tidligere Miljøverndepartementet) har i avgjørelsen av kommuneplanen for Lier, brev av 27. september 2013, konkludert med at det av hensyn til trafikk sikkerhet og vilt må settes av arealer for en viltkorridor slik at elgstammene i fremtiden sikres muligheter for utveksling. Fylkesmannen holder fast ved sin tidligere vurderinger av flytting av viltkorridoren, og Miljødirektoratets fastsettelse og fraråder forslag som innebærer flytting av viltkorridor. Vi viser i den sammenheng også til eksisterende rapport knytte til anleggelse av viltkorridor som viser at fastsatt viltkorridor er å anbefale.

Når det kommer til friluftsinnteresser, viser vi til at Damtjerns verdi som rekreasjonsområde har blitt sterkt redusert, både pga. bygninger i nærheten og pga. økt forurensning som har redusert vannkvaliteten. Ved utbygging i området er det sannsynlig at vannkvaliteten i Damtjern vil bli forringet ytterligere. I tillegg ligger området ved en viktig inngangsport til marka. Gjennom området går en viktig tursti fra utfartsparkeringen videre inn i Kjekstadmarka.

På bakgrunn av forslag til arealbruk på Gjellebekk som innebærer flytting av markagrense, flytting av viltkorridor og forringelse av friluftsinnteresser og naturmangfold kan ikke Fylkesmannen anbefale at forslaget tas med i videre behandling av ny kommuneplan. Det er sannsynlig at Fylkesmannen vil fremme innsigelse til forslaget.

20. Toverud massetak

Når det gjelder arealet Toverud massetak, er det flere temaer som berører våre interesser. Dette er blant annet naturmangfold, landbruk, vassdrag, landskap og areal- og transport. Som er redegjort for i konsekvensutredningen er det registrert nasjonalt viktig naturmangfold innenfor planområdet. Norge har gjennom ratifisering av internasjonale konvensjoner forpliktet seg til å stoppe tapet av biologisk mangfold innen 2020. Gjennom planarbeidet er det derfor særlig viktig at leveområder for sjeldne, trua og sårbare arter (kategoriene CR/EN/VU), og arealer med naturtyper med verdivurdering ”viktig” (B) og ”svært viktig” (A), blir ivarettatt. Videre er hensynet til naturmangfold synliggjort i *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging* og Meld. St. 14 (2015–2016) *Natur for livet*.

Videre må området vurderes ut fra hensynet til vassdrag og hvorvidt tiltaket vil ha innvirkning på målene i regional plan for vannregion Vest-Viken. Den regionale vannforvaltningsplanen ble godkjent av Klima- og miljødepartementet 4. juli 2016. Etter vannforskriften § 12 kan ikke nye tiltak/ny aktivitet tillates i en vannforekomst som ikke vil nå miljømålet om god tilstand eller som vil forringe tilstanden, med mindre visse vilkår er oppfylt. Det bør derfor allerede i kommuneplan vurderes hvorvidt en utvikling av området kan gjennomføres uten ytterligere forvitring av eksisterende bekker og avrenning til Holsfjorden.

Vi viser for øvrig til målsetningen i planprogrammet pkt. 7.2.4 *Det vil bli sett etter ett eller flere områder som kan egne seg for massehåndtering og som kan etableres uten uheldige følger for natur- og landskap, naboskap og trafikksikkerhet*. Med bakgrunn i kjente nasjonale verdier innenfor planområdet vil vi anbefale at kommunen vurderer alternative lokasjoner for råstoffutvinning. **Vi kan ikke anbefale at det legges opp til utvidelse av dagens uttak grunnet nærliggende naturmangfold, vassdrag, landbruk og landskapshensyn til Holsfjorden.**

Landbruksjord

Fylkesmannen ser av innspill til nye næringsarealer og boligområder at det er flere områder som delvis og i sin helhet er tenkt lagt på dyrket mark. Stortinget vedtok en *nasjonal jordvernstrategi* i desember 2015 som sier at årlig nasjonal omdisponering av dyrka mark ikke skal overstige 4000 dekar innen 2020. Det er en innstramming av tidligere nasjonal målsetting om at omdisponeringen ikke skulle overstige 6000 dekar, jf. *Meld. St. nr. 9 (2011-2012) «Velkommen til bords»*. Vi viser også til brevet fra Landbruks- og matdepartementet av 8. mars 2016 hvor det vises til jordvernstrategien. Her går det frem at målet skal nås gradvis innen 2020 og at kommunen som plan- og bygningsmyndighet har en viktig rolle med å følge opp dette.

Med bakgrunn i dette fraråder vi at 21 områder som innebærer omdisponering av området bestående av dyrka mark tas ut av planforslaget. Dette vil gjelde for boligområdene: 9. Gravdal, 10. Gamle Drammensvei 6, 13. Egge gård, 15. Nordre Grette, 18. kjellstadkrysset øst, 20. Toverud masseuttak, 23. søndre Linnevollen - Matriket, 37. Skogli,

46, Haugerudbråten, 49. Langenga, 57. Modumveien, 58. Skjæret, 63. Folkevang, 67. Hegg gartneri, 70. Lierbakkene, 72. Solstad, 76. Nøsteveien 107, 78. Vårbakken, 82. Øvre Solstad, 83. Haragarn og 84. Gullaug Mellem.

Når det gjelder spørsmål stilt på planforumsmøte angående matjordplan, viser vi til at omdisponering av matjord i utgangspunktet ikke skal tillates, dermed skal det i utgangspunktet ikke være nødvendig med en slik plan. Bruk av matjordplan kan heller ikke brukes som ett argument for å bygge ned dyrka og dyrkbar mark. En matjordplan kan derimot være til nytte i de tilfellene der matjord likevel etter ett vesentlig samfunnsmessig behov for arealer blir omdisponert. Fylkesmannen anbefaler at det settes rekkefølgekrav i bestemmelsene for områdene som innebærer nedbygging av matjord, at matjordplan skal ligge til grunn før disse kan bli omdisponert.

3. Ulven og 36 Sivildforsvarstomta

Det foreslås å endre er område på Ulven fra idrettsformål til næringsformål. Slik Fylkesmannen anser lokaliseringen vil den ikke bygge opp under Lier kommunes innsatsområder for næring som etter kommuneplanens intensjon skal lokaliseres på Gjellebekk/Gunnaråsen, Lierbyen, Lierstranda, Gullaug og aksene Amtmannsvingen – Åby. I strategisk næringsplan 2017 – 2028 fremkommer det samme, der det er lagt vekt på at arealeffektive arbeidsplasser og virksomheter med høy besøksidentitet lokaliseres nær knutepunkter med god kollektivdekning. Arealkrevende og tungtrafikkskapende virksomhet skal lokaliseres til områder nær E18.

Når det gjelder naturverdier i området, vises det til at området ligger i nedbørsfeltet til Ulvenvannet som er sårbart og påvirket av avrenning fra landbruk og bebyggelse. Vannet er leveområde for storørretstamme. Overflatevann må håndteres for å forhindre forurensning av Grobruelva og Ulvenvannet. Det er registrert Myrteleg (VU) her i 2005. Myrteleg er en art som i rødlista er registrert som sårbar (VU) – en kategori som inngår i klassifiseringen «truede arter». Forekomsten bør bevares.

På bakgrunn av at området er i tråd med lokaliseringskriterier for næring og av hensyn til naturverdier i området kan ikke Fylkesmannen anbefale at forslaget tas med i det videre arbeidet med planen.

Når gjelder Sivildforsvarstomta, er det ett forslag om næring og to som innebærer boligbebyggelse. Fylkesmannen vil ikke motsette seg dette da området allerede er ett opparbeidet område. Vi viser likevel til at området i likhet med foreslåtte næringsarealer på Ulven ikke bygge opp under føringene for strategisk næringsutvikling, og detaljvarehandel vil være spesielt uheldig i området. Når det gjelder å omdisponere området til boligformål ber vi om at det i videre arbeid med planen legges spesielt vekt på å vurdere områdets beliggenhet opp mot statlige og regionale føringer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

8. Gamle Drammensvei 59 og 32. Gamle Drammensvei 159

Det er foreslått et område på 3 dekar til næringsformål og ett areal på 12 dekar til boligformål. Fylkesmannen har i utgangspunktet ikke merknader til anleggelse av næringsvirksomhet på ønsket tomt, da det fremstår som en utvidelse av eksisterende næringsbebyggelse like ved. Det får en bekk gjennom områdene som det vises til kan ha betydning for registrert storsalamanderdam nord for området. Fylkesmannen anbefaler at det stilles krav til at bekken

holdes åpen og at det sikres ett tilstrekkelig grøntbelte rundt. Å holde bekken åpen vil også et godt tiltak for å bøte med konsekvenser av klimaendringene med økt nedbør der det skal legges vekt på åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering. Å holde bekker åpne og sørge for god avstand fra bebyggelsen, vil være et godt forebyggende tiltak for å minske risiko for skader som følge av flom og overvann i fremtiden.

ROS- analyse og konsekvensutredning

Fylkesmannen forutsetter at det utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i forbindelse med rulleringen. Vi viser til plan- og bygningsloven § 4-3 der det fremgår at ROS-analyse skal utarbeides for alle planer som inneholder utbyggingsformål. En ROS-analysen knyttet til kommuneplanen skal være utført på et overordnet nivå, og innebærer en kartlegging av farer og potensiell risiko. Analysen skal være en grovanalyse som gir et oversiktsbilde, og være utgangspunkt for videre analyser/utredninger. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Med andre ord skal ROS-analysen ligge til grunn for vurderingene som blir gjort i forbindelse med rulleringen av kommuneplaner. Fylkesmannen viser i den sammenheng til DSBs veileder: *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging* utgitt april 2017, som oppstiller metode for analysen og stiller krav til innhold.

Fylkesmannen viser spesielt til at kommunen må vurdere om klimaendringer vil kunne gi andre, eller større konsekvenser for utbyggingsområdet, enn tidligere. I ROS-analysen bør dagens ekstremvær og framtidige klimaendringer tas inn. Tema for analysen kan være: stormflo og bølgepåvirkning, mer nedbør og ekstremnedbør, overvann, flom, skred og kritiske samfunnsfunksjoner (infrastruktur, bygninger etc.) På bakgrunn av ROS-analysen avmerkes områder med potensiell eller reell fare, risiko eller sårbarhet i planen som hensynssone. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap, også som en konsekvens av et klima i endring.

Når det gjelder utarbeidet konsekvensutredning, er det positivt at områder for ny arealbruk kommer tydelig fram og at disse er markert på kart med tall og navn. Fylkesmannen mener det er noe uklart hvilken kunnskap og undersøkelser som ligger til grunn for konsekvensutredningen og det er vanskelig å se hvordan funnene skal bli fulgt opp. Videre er konsekvensene veldig generelle og oppramsende. **Fylkesmannen anbefaler at konsekvensutredningene oppdateres og blir mer presis slik at det fremkommer tydelig hvilke konsekvenser ny arealbruk vil få.** Vi viser i den sammenheng til ny *Forskrift om konsekvensutredninger* som trådte i kraft 1. juli 2017 med tilhørende veiledere.

Vurdering av planbestemmelser

Innledningsvis er det fint at bestemmelsene er satt opp som kapittel knyttet til arealformål med virkeområde, og angitt som 1-1,1-2. Slik vi leser det er planbestemmelse hjemlet i plan- og bygningsloven med korrekt henvisning til hvilke paragrafer i loven det gjelder.

Kapittel 1 - Virkeområde, forholdet til eksisterende planer og definisjoner

§ 1.2 - Bestemmelsen er upresis og kan skape tolkningstvil om hva som er reguleringsplanens hovedformål i en konkret byggesak. Av bestemmelsen fremgår for eksempel ikke hva som vil skje dersom underformålet eller andre bestemmelser i reguleringsplaner kommer i konflikt med kommuneplanens arealdel, men hovedformål er i samsvar med kommuneplanens arealdel. Det er heller ikke nevnt hva som er *«unntak og presiseringer»*.

§ 1.4 - Dersom *«kommuneplanens arealdel med bestemmelser skal fullt ut gjelde foran»* reguleringsplanene nevnt i denne bestemmelsen, anbefaler vi at kommunen vurderer å oppheve disse planene.

Kapittel 3

Av § 3-2 annet avsnitt fremgår det at *«For planer hvor høyden både er regulert med etasjeantall og gesims-/mønehøyde, **oppheves** bestemmelsen om etasjeantall. Regulert gesims- og mønehøyde gjelder fortsatt.»*

Endring av en planbestemmelse krever behandling i kommunestyret eller utvalget det er delegert en slik avgjørelse. Ved å innta bestemmelsen om oppheving av etasjeantall i kommuneplanen, endres ikke den aktuelle planbestemmelsen.

§ 3-8 – nytt tillegg. Her bruker kommunen begrepet «tremannsbolig» uten at begrepet er definert under bestemmelsen om definisjoner i § 1-3.

Kapittel 7

§ 7-2 første avsnitt er upresis. Planbestemmelsen må suppleres og formuleres slik at det klart fremgår at hva som er krav til sikkerhet mot flom. Retningslinjene beskriver hvilke prosesser knyttet til vassdrag som kan utgjøre fare, hvilke sikkerhetsnivå som *bør* legges til grunn ved planlegging og bygging i slike fareområder og hvordan de ulike farene *bør* utredes og innarbeides i arealplaner og byggesaker. Henvisningen til NVEs retningslinjer er bra, men ikke tilstrekkelig presis til å avklare nødvendige sikringstiltak mot flom ettersom mange av disse er en «bør-regel» eller ren anbefaling.

Vi håper våre innspill kan danne grunnlag for videre dialog og arbeid med planforslaget.

Med hilsen

Eli Kristin Nordsiden
avdelingsdirektør

Marte Hakavik Braarud

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Kopi til:

Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	Drammen
Direktoratet for mineralforvaltning	Postboks 3021 Lade	7441	TRONDHEIM
Bane Nor	Postboks 4350	2308	HAMAR
Norges vassdrags- og energidirektorat Region Sør	Postboks 2124	3103	Tønsberg
Fiskeridirektoratet region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Statens vegvesen region sør	Serviceboks 723	4808	Arendal
Mattilsynet	Felles postmottak - postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Kystverket sørøst	Postboks 1502	6025	Ålesund

Lier kommune
Att. Jon Arvid Fossum
Postboks 205
3401 LIER

Vår dato: 18.04.2018
Deres dato: 12.03.2018

Vår referanse: 2017/7843-8
Deres referanse:

Vår saksbehandler:
Kjersti Morseth Hallerud, tlf. 32 80 86 94

Uttalelse til forhåndshøring for kommuneplan for Lier - arealdelen

Lier kommune har utarbeidet utkast til planforslag til kommuneplanens arealdel, og diskutert saken i regionalt planforum 4. april 2018. Kommuen ønsket i den forbindelse en forhåndsuttalelse til kommuneplanen som grunnlag for videre arbeid.

Planfaglige merknader

Planperioden for kommuneplanens arealdel er definert til å være 11 år. Planperioden kan kun ta med arealbehovet innenfor perioden. Det som ligger utenfor perioden er ikke juridisk bindende.

Planforslaget viser til at Lierbyen, Gullaug og Lierstranda er kommunens viktigste utviklingsområder. Disse områdene er lite kommentert i planforslaget da både Lierstranda og Gullaug har egne planprosesser. Innenfor disse to områdene vil det legges opp til stor utbygging som ikke ligger til grunn for anslaget i boligvekst for kommuneplanens arealdel. Når det gjelder Lierbyen er dette området lite eller ikke vurdert i planforslaget. Kommunen må bestemme seg for en arealstrategi som er klar og tydelig. Ikke satse på alle tettstedene i kommunen.

Kommunen har et stort urealisert boligpotensiale som ligger i eksisterende reguleringsplaner. Dette potensialet må realiseres før en legger inn flere areal til boligformål.

Alle tettstedene må avgrenses slik at det går klart fram hva som er avsatt som sentrumsområder, eksempelvis området ved Lierskogen. Områder som avsatt til sentrumsformål må følges opp av kommunen med investeringer, og det anbefales å komme i gang med områderegulering for disse områdene. Her bør fortettpotensialet vurderes.

Det må vises til hvordan de regionale planene blir fulgt opp i kommunenplanen. Areal og transportplan for Buskerud og areal og transportplan for Buskerudbyen er viktige planer i så måte. Men også regional plan for næring og verdiskaping samt regional plan for kunnskapssamfunnet vil være relevante.

Fylkeskommunen kan ikke anbefale at det legges opp til en arealdisponering som bryter med markagrensa.

Slik planen foreligger nå er konsekvensvurderingen av mangelfull. Den bør bearbeides slik at den får en bedre form. Videre må konsekvensene vurderes på fagliggrunnlag og ved at de samla konsekvensene kommer fram. Når det gjelder konsekvensene av utbygging, må belastningen på riksvei- og fylkesveinettet komme fram. Her er det ikke gjort noen vurderinger.

Når det gjelder plankartet, så må det bearbeides på noen områder; de løse punktene for veikryss må vises på en annen måte. En kan ikke bruke farger som forveksles med arealformål. Det kan fort bli misvisende og forvirring dersom plankartet ikke er lett lesbart og entydig.

Kulturminnevern

Kulturminnefaglige innspill til forslag om arealbruksendringer

Fylkeskommunen har ikke grunnlagsmateriale for å kunne vurdere hvorvidt den foreslåtte arealdisponeringen innebærer konflikt i forhold til automatisk fredete kulturminner ettersom områdene ikke er arkeologisk registrert, jamfør kulturminnelovens §§ 8 og 9. Fylkeskommunen vil derfor presisere at når det gjelder hensynet til automatisk fredete kulturminner har fylkeskommunen ikke sagt seg enig i arealbruken, jfr. kulturminneloven § 8, 4.ledd, siste setning.

Vi ser at to områder avsatt til boligbygging, 31. Ekeberg og 45. Gamle Ringeriksvei, vil kunne komme i konflikt med automatisk fredet gravhaug (ID29113) og automatisk fredet hulvei (ID118590). Vi vil måtte foreta en kontrollregistrering av disse før vi uttaler oss til konflikten. Dette gjøres vanligvis på reguleringsplannivå. Det vil kunne bli reist innsigelse til reguleringsplanforslaget dersom det ikke tas tilstrekkelig hensyn til disse kulturminnene i detaljplanleggingen.

Område avsatt til boligbygging, 84. Gullaug mellom, vil også være i konflikt med automatisk fredete kulturminner. Vi ønsker ikke å legge føringer for arealdisponeringen i dette området og forutsetter at konflikten kan løses på reguleringsplannivå.

Utkast til konsekvensutredning omtaler kulturminner i sammenheng med natur/miljø og friluftsliv. Fylkeskommunen anbefaler at kulturminner og kulturmiljøer skilles ut som et eget utredningstema i konsekvensutredningene. Videre anbefaler fylkeskommunen at konsekvensutredningene er tydeligere på kildegrunnlaget for vurderingene.

Kulturminnefaglige innspill til arealplankart og bestemmelser

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Plankartet skal i nødvendig utstrekning vise hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer, jf. pbl § 11-5. Fylkeskommunen har

innspill til planforslaget slik at kommuneplanen bedre ivaretar kulturminneinteressene i kommunen.

Fylkeskommunen ser positivt på at ti kulturmiljøer, som er vurdert til å ha svært høy verneverdi i Vern gjennom bruk – en temaplan om fysiske kulturminner og kulturmiljøer i Lier, er foreslått avsatt som hensynssoner (H570) i plankartet. Vi ser positivt på at kulturmiljøene Gjellebekk og Huseby – som er oppført i Kulturminnekompasset: Regional plan for kulturminnevern i Buskerud 2017-2027 – er blant disse. Vi bemerker at kulturmiljøet Lierskogene, som er vurdert til å ha svært høy verneverdi, ikke er markert i plankartet og vi savner at kulturmiljøer med høy verneverdi også er markert i plankartet. Vi kan ikke se at det er foretatt en nærmere vurdering av de øvrige kulturmiljøene i kommunedelplanen. Vi ber kommunen vurdere om flere verneverdige kulturmiljøer bør avsettes som hensynssoner. Bruk av hensynssoner vil bidra til forutsigbarhet for tiltakshavere og planleggere ved at kjente kulturminneinteresser gjøres kjent i forkant av planlegging av tiltak.

Vedlagt er forslag til innspill til formulering av bestemmelser/retningslinjer for å ivareta fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i kommunen. Fylkeskommunen bemerker det ellers som positivt at Lier kommune har utarbeidet bestemmelser om skilting/reklame hvor det går fram at skilt og lignende skal ta hensyn til verneverdige bygninger. Fylkeskommunen har noen forslag til bestemmelser som kan supplere disse bestemmelsene.

Buskerud fylkeskommune er positive til å delta i en nærmere dialog med kommunen gjennom planprosessen og faglig bidra dersom det er ønskelig.

Med vennlig hilsen

Kjersti Morseth Hallerud
fagleder plan

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Vedlegg:

1 Forslag til bestemmelser og retningslinjer Lier kommune 18042018

Kopi til:

Fylkesmannen i Buskerud Postboks 1604 3007 DRAMMEN

Forslag til bestemmelser og retningslinjer – kulturminnevern

Forslag til generelle bestemmelser:

- Tiltak på fredete bygninger, utover vanlig vedlikehold, er ikke tillatt uten etter dispensasjon fra kulturminneloven. Eventuell søknad om tillatelse til inngrep i et fredet kulturminne innenfor hensynssone d) sendes rette kulturminnemyndighet i god tid før arbeidet er planlagt utført. Alt vedlikehold må skje med tradisjonelle materialer og metoder, og større vedlikeholdsarbeider bør også meldes fra om. Alle tiltak som kommer i direkte berøring med eller ligger i nærheten av kulturminne eller kulturmiljø fredet etter kulturminneloven skal sendes kulturminneforvaltningen til uttalelse, jf. pbl § 11-9 nr. 7.
- Tiltak som gjelder riving eller vesentlig endring av ikke fredet bygg eldre enn 1850, skal sendes fylkeskommunen for uttalelse senest fire uker før søknaden avgjøres, jf. kml § 25.
- Før planlagte fasadeendringer, tilbygg og nybygg på verneverdige bygninger oppført i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer og innenfor H570, skal kommunen innhente uttalelse fra regional kulturminneforvaltning i fylkeskommunen. Søknad om tilbakeføring skal også sendes fylkeskommunen til uttale før vedtak fattes. Buskerud fylkeskommune skal også ha tilsendt kopi av vedtak i saker fylkeskommunen har uttalt seg til.

Forslag til retningslinjer til H570 og verneverdige bygninger:

- Bygninger med svært høy og høy verneverdi i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer skal ikke rives, med mindre det kan dokumenteres at forfall/ skader er i et slikt omfang at bygningen må regnes som tapt. Dokumentasjon i form av tilstandsanalyse utarbeidet av antikvarisk fagkyndig må legges ved rivesøknad. Forslag til nytt bygg bør også foreligge sammen med søknad om rivning. Rivning av verneverdig bebyggelse bør ikke tillates før søknad om nytt bygg eventuelt er godkjent.
- Bygninger med middels verneverdi i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer bør søkes bevart, spesielt når de inngår i et verneverdig kulturmiljø.
- Ved planlagt fasadeendring skal originale/eldre bygningsdeler som vinduer, dører, panel, listverk og taktekke bevares så langt det lar seg gjøre. Dersom eldre bygningsdeler ikke lar seg bevare, skal det lages eksakte kopier av bygningsdelene som skiftes ut. Tilbakeføring av bygningen eller deler av denne til en tidligere fase i bygningens historie bør gjøres på dokumentert grunnlag.

- Nye bygninger, tilbygg/påbygg og andre tiltak skal underordne og tilpasse seg det bevaringsverdige kulturmiljøet i volum, form, fasadeutforming og materialbruk. Planlagt nybygg/tilbygg bør plasseres i henhold til den tradisjonelle bebyggelsesstrukturen i området.
- Det bør søkes å unngå større terrengendringer i verneverdige kulturmiljøer/kulturlandskap. Eldre trær og vegetasjon bør søkes bevart.
- I plansaker som berører registrerte kulturminner bør det utarbeides ulike prinsipielle alternativer for vern som en del av planforslaget.

Forslag til supplerende bestemmelser om skilting (kapittel 8):

- Skilt og reklame skal tilpasses bygningens arkitektur og ikke dekke over fasadeelement som gesimsbånd, vindu, søyle, dekorelement e.l.

Ulike typer av utforming og mangelen på samordning i forhold til omliggende miljø kan føre til at skilt og reklame blir et visuelt problem og det kan svekke bygningenes arkitektoniske uttrykk. For å unngå dette, kan kommunen vurdere om det bør stilles krav til en samlet skiltplan for en bygning eller et avgrenset område. En slik formulering kan med fordel legges til § 8-3 a).

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Lier kommune
Postboks 205
3401 Lier

Dato: 18.04.2018
Vår ref: 16/00654-8
Deres ref:

Uttalelse til forhåndshøring - Kommuneplanens arealdel for Lier kommune

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 12. mars 2018.

Vi viser til regionalt planforum 21. mars 2018.

Kommuneplanen har en offensiv strategi med tanke på å legge til rette for næringsarealer. Dette gjør at blant annet både uttakene ved Lierskogen og Lyngås skal omdisponeres fra område for råstoffutvinning til næring. Det ble opplyst om at det foreligger et politisk vedtak om avvikling av driften ved uttaket ved Lierskogen.

Lierskogen

Uttaket ved Lierskogen drives fra pukkkforekomsten Lierskogen, en forekomst som Norges geologiske undersøkelse (NGU) har vurdert til å ha nasjonal betydning som ressurs. Denne vurderingen er blant annet basert på at uttaket leverer betydelige volum kvalitetsmasser til et viktig forbruksområde og har en gunstig beliggenhet tilknyttet forbruksområdet.

DMF er i utgangspunktet positive til at det planlegges for etterbruken for området, men den planlagte etterbruken må heller ikke komme i konflikt med muligheten for å utnytte viktige ressurser.

Området som i dag er avsatt til råstoffutvinning er mindre enn forekomsten NGU har avgrenset i sin ressursdatabase. Forekomster med nasjonal betydning må vurderes for framtidig utnyttelse før det eventuelt kan være aktuelt å vurdere å endre arealbruken til andre formål, som i overskuelig framtid hindrer eller begrenser utnyttelse. Dette er spesielt viktig når det er åpnet for uttak i forekomstene. Å åpne nye tilsvarende uttak, eller å finne alternative forekomster med tilsvarende masser samfunnet har behov for er meget krevende. Uttak av mineralske ressurser er geologisk betinget og ressursene må utnyttes der de naturlig forekommer.

For at DMF skal kunne ta stilling til om området kan endres til næringsformål må det foreligge informasjon som tilsier at gjenstående ressurser innenfor forekomstområdet ikke blir hindret for framtidig utnyttelse. Det samme gjelder også for gjenstående ressurser innenfor dagens uttaksområde. Planen må redegjøre for hvordan endringen av arealformål påvirker forekomsten.

Kommuneplanen bør inneholde en vurdering av muligheten for utvidelse av Lierskogen. Det ligger potensielt store verdier i ressurser som ikke er tatt ut. DMF mener det er nødvendig med en vurdering av verdiene innenfor forekomsten sammenlignet med verdien av å utnytte området til andre formål. Vi viser til forskrift om konsekvensutredninger.

DMF kan ikke med informasjonen som nå foreligger konkludere med om det vil bli reist innsigelse mot planforslaget. Dette vil avhenge av vår vurdering av en nærmere redegjørelse i kommuneplanen for hvordan endringen av formål til næring vil påvirke en framtidig utnyttelse av forekomsten.

Boligområde vest for Lierskogen (Hennummarka)

Boligområdet vest for uttaket har blitt videreført fra tidligere kommuneplan. Området er ikke realisert. DMF anbefaler at dette området tas ut av planen. Områder som settes av til boligområder bør ikke legges for nært områder med aktive uttak. Dette for å unngå konflikter som følge av driften av uttaket. Tilsvarende bør heller ikke denne type områder legges så nært viktige forekomster at det kan være til hinder for framtidig utnyttelse av ressursene.

Lyngås

Grusforekomsten ved Lyngås har nasjonal betydning som ressurs. Det ble under planforumet opplyst om at det ikke er planlagt å legge føringer som vil hindre framtidig utnyttelse av ressursene, ut over områder som allerede er båndlagt. Kommuneplanen må for Lyngås, på samme måte som for Lierskogen, vise hvordan områdene endres til næringsbebyggelse og samtidig ikke hindrer utnyttelse av viktige ressurser.

Øvrige mineralske ressurser

Det er flere grus- og pukkforekomster i kommunen med lokal betydning som ressurs. Det er foreslått en utvidelse av Toverud massetak. For øvrig vil konsekvensutredningen for nye områder under tema naturressurser også inneholde temaet massetak.

DMF vil komme tilbake med ytterligere kommentarer når planforslag og konsekvensutredning foreligger.

Vennlig hilsen

Hilde Marie Lingstad
seksjonsleder

Lars Libach
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Lars Libach

Mottakere:

Lier kommune

Postboks 205

3401 Lier

Kopi til:

Buskerud fylkeskommune

Postboks 3563

3007 DRAMMEN

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Lier kommune
Postboks 205
3401 LIER

Vår dato: 25.04.2018
Vår ref.: 201606925-5
Arkiv: 323
Deres dato: 12.03.2018
Deres ref.: 2017/ 1841

Saksbehandler:
Heidi Mathea Henriksen
22959759/hmh@nve.no

NVEs uttalelse - Forhåndshøring - Kommuneplanens arealdel - Lier kommune

Vi viser til oversendelse datert 12.3.2018 med forhåndshøring av kommuneplanen for Lier.

Vi viser til vårt innspill til oppstart av planarbeidet der vi gikk konkret gjennom hvordan vi mener våre ansvarsområder skal ivaretas i arbeidet med kommuneplanen. Vi ber kommune ta frem igjen vårt innspill til oppstart og bruke dette i det videre arbeidet. Vi viser også til møtet i planforum og til referatet fra dette der våre merknader og innspill er referert.

I etterkant av vårt innspill til oppstart av planarbeidet har NVE laget veilederen 2/2017 *Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging*; http://publikasjoner.nve.no/veileder/2017/veileder2017_02.pdf. Veilederen består av en innledende beskrivelse av NVEs oppgaver og saksområder, og to tabeller som gir en oversikt over hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder bør ivaretas på kommuneplan- og reguleringsplannivå, slik at en unngår innsigelse.

I forslaget slik det nå foreligger er temaet samfunnssikkerhet (fare for flom, skred og erosjon) lite fremtredende. Vi mener det bør komme tydeligere frem hvordan hensynet til slik fare blir ivarettatt gjennom planforslaget.

Det bør i lages oversikt som viser hvilke kart og annen informasjon som er sjekket ut som en del av konsekvensutredningen og ROS-analysen. I gjennomgangen av de enkelte områdene går det frem enkelte steder at aktsomhetskart for steinsprang er sjekket ut. Vi ser også at det står at kartet for jord- og flomskred er sjekket på andre områder. Det er vanskelig for oss å lese ut fra det vi har fått oversendt om alle aktsomhetskartene er sjekket ut i alle områder, eller om dette er mer tilfeldig. Vi anbefaler derfor at det lages en oversikt der metoden for hvordan fare er vurdert blir beskrevet.

Det går frem at det er gjort vurderinger som tilsier at noen områder kan være utsatt for flom ned mot elver og bekker. Vi viser til at det på NVE sine kartsider ligger aktsomhetskart for flom tilgjengelig. NVE mener dette kartet må være en del av grunnlaget for å vurdere fare for flom på kommuneplannivå. Aktsomhetskartet for flom har nå også en angivelse av maksimal flomhøyde som bør være et utgangspunkt for en hensynssone med krav om nærmere utredning i områder der kommunen ikke har mer detaljert informasjon om flomfare.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Det er videre viktig at de nye utbyggingsområdene går gjennom av de som nå har laget planen «Overvannshåndtering og flomberedskap» som vi nå også har hatt på høring. Her har kommunen opparbeidet seg god kunnskap om flom- og overvannsutfordringene i kommunen. Endringer av terrenget og økte tette flater vil kunne gi økte og spissere flommer i små vassdrag, dette kan igjen føre til økt fare for erosjon og skred. Viktig å se til at ny utbygging ikke medfører økt fare. Videre er det viktig at de områdene der det nå er kartlagt utfordringer med overvann og flom blir synliggjort i kartet som hensynssoner og tilknyttet bestemmelser som ivaretar sikkerheten mot flom.

I vårt innspill til oppstart av kommuneplanarbeidet viste vi til at DSB holdt på med en veileder om Samfunnssikkerhet i arealplanlegging. Denne veilederen er nå ferdig. NVE mener Lier kommune må ta i bruk denne i arbeidet med ROS-vurdering i kommuneplanen.

De siste årene er det utarbeidet Klimaprofiler for alle landets fylker. Klimaprofilen for Buskerud ble presentert i april 2017. Klimaprofilen er utarbeidet i samarbeid mellom NVE, Meteorologisk institutt, Uni Research og Bjerknessenteret. Klimaprofilen for Buskerud ligger tilgjengelig på Klimaservicesenterets internettside; <https://klimaservicesenter.no/>.

Klimaframskrivninger tilsier at det vil bli mer nedbør og hyppigere episoder med styrtregn. Dette vil igjen gi hyppigere og større flommer i små vassdrag. Flommer i mindre vassdrag er som følge av klimaendringer venta å øke med *minst* 20% de neste 50 – 100 år. Klimautviklinga gir og grunn til økt aktsomhet mot flomskred og sørpeskred. Vi mener derfor kommunen må se til at bekker og elver får stor nok plass og god nok kapasitet til å ivareta dette. I flomsonekartet som er laget for Lierelva er det ikke lagt på en klimafaktor. For å få frem nivået for 200-årsflommen i år 2100 må det legges på 20% på flomvannføringen for Lierelva. Dette tilsvarer i overkant av dagens 500-årsflom. NVE anbefaler derfor Lier kommune å bruke 500-årsflommen i Lierelva som utgangspunkt for hensynssone flomfare i dette området.

I gjennomgangen av nye utbyggingsområder er tydelig at kvikkleirefaresonene er sjekket ut, og videre at løsmassekart er vurdert. Vi mener at der løsmassekartet viser løsmasser og området er under marin grense så bør dette markeres som hensynssone og tilknyttes bestemmelser om at sikkerhet mot kvikkleireskred må vurderes nærmere i reguleringsplan. Alternativt må det inn en generell bestemmelse i planen som ivaretar at i områder med løsmasser under marin grense skal fare for kvikkleireskred utredes og ivaretas i reguleringsplaner og ved andre tiltak.

Når man nå ser på kvikkleirekartene i NVEs kartløsninger ser man nå lilla punkter. Her har Statens vegvesen funnet kvikkleire. For å få tilgang på disse rapportene må det tas kontakt med Statens vegvesen, <https://www.vegvesen.no/fag/teknologi/Geofag/Geoteknikk/geotekniske-rapporter-p%C3%A5-nett>.

Det er positivt at ravinene er markert som hensynssoner og at disse skal undersøkes nærmere. Ravinelandskapet er en viktig og verdifull naturtype å ivareta. I ravinelandskapet er flom, erosjon og skred en del av den naturlige utviklingen. Det er derfor også med hensyn på sikkerhet viktig å holde avstand til ravinene. Vi viser til kravet til sikkerhet mot erosjon gitt i TEK 17 §7-2 4.ledd. I veiledningen her går det frem at avstand til bekker med erosjonspotensiale bør være minst like stor som høyden på kanten og ikke mindre enn 20 meter fra topp elvekant.

Alle vassdrag med årssikker vannføring bør merkes tydelig i plankartet. Områder i og langs vassdrag er verdifulle for miljø og friluftsliv. Generelt bør en unngå utbygging tett inn til vassdrag. Dette gjelder også i tettbygde strøk, der bekkestrekninger også kan være lukket. Vi spurte om avstandsgrensene i planforumsmøtet og forstod at disse har ligget fast fra forrige rullering. Vi mener kommunen likevel bør gjøre en gjennomgang og vurdering av disse for å se om avstanden til vassdragene er stor nok med tanke

på sikkerhet mot vassdragsrelatert fare. Styring av arealbruken bort fra vassdraga er det beste virkemiddelet for å ta vare på vassdragsmiljø og hindre vassdragsrelatert fare. For å gi god oversikt og sikre god styring med vassdrag og vassdragsnære areal anbefaler NVE at kommunen bruker arealbrukskategorien Bruk og vern av sjø og vassdrag, jf PBL § 11-7 nr.6 til å merke alle vann, elver og bekker.

NVE mener det er viktig at Lier kommune innarbeider hensynssoner som viser potensielle og reelle faresoner. Til hensynssonene må det tilknyttes bestemmelser med krav om nærmere kartlegging av faren i alle plan og byggesaker, eller krav om sikring der den reelle faren er utredet. Kartet slik det ble fremstilt ved denne forhåndshøringen er vanskelig å lese. Vi anbefaler derfor at kommunen lager enkelte kartutsnitt for de områdene der det ligger særlig mye informasjon.

Til planbestemmelsene

§7-2

I bestemmelsen §7-2 er det vist til våre retningslinjer nr 1/2008. Disse retningslinjene er erstattet av 2/2011 «Flaum og skredfare i arealplanar».

I andre ledd er det kommentert at tiltak etter plan- og bygningsloven skal plasseres minimum 30 cm høyere enn nivået for 200-årsflom. Dette vil være aktuelt for tiltak i F2, men vil være for strengt i fht tiltak i tiltakskategori F1 og ikke strengt nok ifht tiltak i tiltakskategori F3. Denne delen av bestemmelsen bør derfor skrives om. Videre er det her ikke sagt noe om klima.

I samme bestemmelse er det vist til at tiltak etter plan- og bygningsloven skal plasseres høyere enn kote 2,5. Det er greit å presisere at det er i fht sikkerhet mot stormflo og økt havnivå.

§9-1

Til hensynssone-flomfare er det laget en bestemmelse der tiltakskategoriene F2 og F3 blir trukket frem, men F1 ikke er nevnt. Her anbefaler vi at det i bestemmelsen som omhandler aktuelle flomhøyder i Liervassdraget brukes nivået for 500-årsflom som utgangspunkt for byggehøyde for tiltak i tiltaksklasse F2 (se avsnitt om klimaendringer ovenfor).

§9-2

Vi minner om at bestemmelser til hensynssoner kun gjelder der det er tegnet inn hensynssoner. Bestemmelsen er utformet slik at den også kunne fungert som en generell bestemmelse. Vi mener at det bør være en generell bestemmelse som ivaretar skredfare utenfor hensynssonene. Til hensynssone-skredfare kan bestemmelsen spisses mer i fht hvilken fare det er aktuelt å vurdere nærmere/ivareta. Det vises til kvikkleireskred og steinsprang her, men vi mener det her også vil være aktuelt å vise til jord- og flomskred og også sørpeskred.

Karttjenester

På NVE sine kartsider ligger det svært mye informasjon tilgjengelig, se <https://www.nve.no/karttjenester/>. Her ligger det blant annet faresonekart, aktsomhetskart (for snøskred, steinsprang, jord- og flomskred, flomfare), oversikt over nettanlegg og kraftanlegg, verna vassdragsområder, løsmassekart, m.m. Her er det også løsninger for at kommunen kan laste ned karta direkte og bruke de inn i eget kartsystem. I kartinnsynsløsningen NVE Atlas kan kartlagene ses i sammenheng, <http://atlas.nve.no/html5Viewer/?viewer=nveatlas>

Vi viser til NVEs retningslinjer 2/2011 og NVEs nettsider om arealplanlegging for mer informasjon: www.nve.no/flaum-og-skred/arealplanlegging. Dersom kommunen har behov for veiledning knyttet til hvordan innarbeide våre tema i planen bistår vi gjerne kommunen i dette arbeidet.

Med hilsen

Anne Cathrine Sverdrup
regionsjef

Heidi Mathea Henriksen
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Buskerud fylkeskommune
Fylkesmannen i Buskerud

Lier kommune
Postboks 205
3401 LIER

Dato: 18.04.2018
Saksref: 201703645-5
Deres ref.: 2017/1841
Side: 1 / 2

Vår saksbehandler: Thomas Johansen
Telefon:
Mobil: +47 97750855
E-post: Thomas.Johansen@banenor.no

Lier kommune - forslag til revidert arealdel av kommuneplanen 2017-2028 - uttalelse til forhåndshøring

Vi viser til oversendelse av forslag til revidert arealdel av kommuneplanen for Lier 2017-2028, med følgebrev datert 12.03.18.

Bane NOR innehar rollen som tiltakshaver for jernbaneinfrastruktur, samt rollen som forvaltningsmyndighet i planprosesser etter plan- og bygningsloven. Bane NORs hovedoppgave er å ivareta sikkerhet og jernbaneinfrastrukturens arealbehov for å drifte, vedlikeholde, fornye, samt gjennomføre ny utbygging av jernbane, stasjoner og godsterminaler med tilhørende anlegg. Bane NOR er videre opptatt av å understøtte jernbanens drift og trafikkavvikling gjennom bærekraftig knutepunkt-, by- og stedsutvikling.

Jernbanens arealbehov

Vi har ved flere tidligere anledninger, sist i uttalelse ved offentlig ettersyn av planprogram for kommuneplanrevisjonen datert 12.01.17, vært tydelige på at det må sikres tilstrekkelig areal for en fremtidig utvidelse av Drammensbanen til fire spor på strekningen Lieråsen-Drammen grense. Videre må det sikres areal for mulig ny stasjon på strekningen som erstatning for dagens Brakerøya og Lier stasjon, samt evt. fremtidig, ny tog tunnel gjennom Lieråsen. Det foreligger ingen planavklaring for disse tiltakene, men det er viktig at nødvendig areal er sikret.

Vi er positive til at dagens jernbanegrunn forslås gitt jernbaneformål i revidert planforslag, mens jernbanen kun har vært markert som en linje i gjeldende kommuneplan. Videre mener vi det er tilstrekkelig, både for utvidelse til fire spor og evt. anleggelse av ny stasjon, at byggegrensen på 30 meter på hver side av dagens spor opprettholdes. Vi mener dette er tilfredsstillende ivaretatt gjennom at kommuneplanen ikke legger til rette for arealbruksendringer innenfor denne sonen.

Sikkerhet og planfaglige krav

Det er viktig at hensynet til Lieråstunnelen blir ivaretatt ved både planlegging og gjennomføring av tiltak som innebærer inngrep i grunnen nær tunnelen. Vi mener derfor det bør avmerkes en hensynssone (H190) på kommuneplankartet i tråd med plan- og bygningsloven § 11-8 a). Hensynssonen bør ha en bredde som tilsvarer byggeforbudssonen i jernbaneloven § 10, dvs. 30 m fra nærmeste spor i tunnelen målt i horisontalplanet. Vi gjør oppmerksom på at byggeforbudssonen gjelder både i horisontal- og vertikalplanet.

Det bør videre fastsettes en bestemmelse knyttet til hensynssonen som sikrer at jernbanemyndigheten gis anledning til å vurdere planen eller tiltaket før det fattes vedtak om tillatelse. Vi foreslår at følgende bestemmelse inntas:

«§ xx. Hensynssone restriksjoner for anlegg i undergrunnen og tiltak ved tunnelåpninger (H 190)

Innenfor sone H 190 (eksisterende tunneltrasé for jernbane) tillates ikke bygge- og anleggstiltak som kan påvirke tunnelen uten at det foreligger tillatelse fra berørt samferdselsmyndighet. Dette gjelder alle tiltak som innebærer betydelige inngrep i grunnen, herunder sprengningsarbeider, boring for energibrønner og andre brønner.

Ved tunnelåpninger for jernbane innenfor hensynssone H 190, skal det ikke igangsettes tiltak etter plan- og bygningsloven nærmere enn 30 meter fra midt nærmeste jernbanespor før uttalelse fra berørt samferdselsmyndighet foreligger.»

Utvikling Lierstranda

Det pågår planarbeid på Lierstranda i form av både en områderegulering og en kommunedelplan (KDP) for samferdsel. Så langt vi er kjent med foreslås det ingen endret arealbruk for dette området i revidert arealdel, slik at arealbruken fastsatt i gjeldende kommuneplan videreføres. Vi ser det som hensiktsmessig at detaljer knyttet til jernbanehensyn i dette området drøftes i de pågående planarbeidene, altså områdereguleringen og arbeidet med KDP samferdsel, og derfor ikke som innspill til kommuneplanarbeidet.

Våre innspill er knyttet til planmaterialet som foreligger til forhåndshøringen. Vi tar forbehold om at det kan avdekkes andre forhold vi har merknader til ved offentlig ettersyn av planforslaget.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Lien
Seksjonssjef
Planavdelingen, Forvaltning og samfunnskontakt

Thomas Johansen
Arealplanlegger

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Saksframlegg

Saksbehandler: Tor Arne Midtbø
Saksnr.: 18/3154

Behandles av:
Utvalg for plan, samferdsel og næring

Forslag til revisjon av Lier kommuneplans arealdel 2017-2028. Asker kommunes forhåndsuttalelse.

Rådmannens forslag til
v e d t a k:

- 1. Arbeidet med å revidere Lier kommuneplans arealdel 2017 – 2028 tas til orientering.**
- 2. Enkelte innspill til arealdelen berører Asker. Asker kommune vil framheve tre forhold:**
 - a) I det videre kommuneplanarbeidet for Lierskogen-området ber Asker kommune om at arealutviklingen baseres på samordnet areal- og transportplanlegging, og at det legges til rette for løsninger som medfører minst mulig biltrafikk på lokalveisystemet inn mot Asker sentrum.**
 - b) Asker kommune viser til inngått avtale om etablering av et regionalt helårs skianlegg i Leirdalen. Det bes om at alternativ 2 legges til grunn for det videre kommuneplanarbeid for Leirdalen.**

Asker kommune ber om å bli involvert i den videre utvikling av et event. regionalt idrettsanlegg på Lierskogen (Heia), slik at løsninger og ressursbruk kan vurderes i en regional sammenheng.

1. Sammendrag og konklusjon

1.1 Hva saken gjelder

Lier kommune har igangsatt arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel. Foruten kommunens egne forslag til arealbruksendringer, er det innkommet innspill fra grunneiere, lag og foreninger, og fra ulike fagråd. Lier kommune har, etter en forutgående gjennomgang, sendt de ulike forslag til revisjon av arealdelen ut til en forhåndsuttalelse hos offentlige instanser og nabokommuner. Dette skjer i forkant av

formell 1. gangsbehandling og offentlig ettersyn av saken. Asker kommune er invitert til å avgi forhåndsuttalelse.

1.2 Rådmannens konklusjon

Rådmannen vil berømme Lier kommune for, på dette stadium av kommuneplanprosessen, å involvere bl.a. nabokommuner i utforming av revidert arealdel.

Enkelte av de foreslåtte arealbruksendringer berører Asker. Dette gjelder primært tiltak som er foreslått i Lierskogen-området. Rådmannen vil særlig bemerke transportbehovet som følger av en videre bolig- og næringsutbygging, med fare for økt belastning av lokalveisystemet inn mot Asker sentrum, og nødvendigheten av å tilrettelegge for bedre kollektivforbindelser inn mot Asker stasjon.

Rådmannen vil samtidig understreke behovet for å se de store idrettsanleggene som er foreslått i Lierskogen-området i en regional sammenheng. Asker kommune har inngått en felles avtale med Røyken og Lier kommuner om utvikling av et regionalt helårs skianlegg i Leirdalen. Dette ivaretas i alternativ 2 for framtidig arealbruk i området. Det anbefales derfor at alt. 2 legges til grunn for det videre planarbeidet i Leirdalen.

2. Bakgrunn for saken. Saksopplysninger

2.1 Arbeidet med revisjon av Lier kommuneplan

Gjeldende kommuneplan for Lier ble vedtatt av Miljøverndepartementet 29.09.2013, ved behandling av innsigelser fra overordnede myndigheter.

Planprogram for revisjon av kommuneplanen ble vedtatt av Lier kommunestyre 04.04.2017. Kommunestyret vedtok 12.12.2017 at enkelte forslag til arealbruksendringer/innspill skal utredes videre. I enkelte områder er det foreslått å utrede flere alternativer.

Lier kommune inviterer offentlige myndigheter og nabokommuner til å avgi en forhåndsuttalelse til de valgte utredningstemaer og arealbruksinnspill. Frist for tilbakemeldinger er satt til 18. april 2018, men Asker kommune har fått utsatt fristen slik at saken kan gis en politisk behandling i PSN og formannskap.

Lier kommune vil deretter utarbeide endelig forslag til arealbruksendringer, og forslag til revidert kommuneplan vil bli 1.gangsbehandlet i juni i år, og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden juni-september og sluttbehandling i desember 2018.

2.2 Beskrivelse av endringsforslag i områder inn mot Asker

Lier tar opp en generell diskusjon om fortetting i eksisterende boligområder. Det heter i planprogrammet:

Fortetting i eksisterende boligområder kan utnytte gunstig beliggende boligområder bedre og bidra til at fremtidig boligutvikling gir transport og reduserte klimagassutslipp. Eksisterende boligområder vil bli gjennomgått for å se hvor det bør legges bedre til rette for fortetting og hvordan det bør følges opp i kommuneplanens arealdel.

Det foreslås at nedre tomtestørrelse for en eneboligtomt skal være 700 m², for en tomannsboligtomt 1000 m².

Det åpnes for en vurdering av 26 innkomne forslag til nye boligfelt i hele kommunen, hvorav 7 av disse ligger i Lierskogen-området. Her skal det vurderes flere boligfelt. Boligpotensialet kan ligge mellom 50 og 500 boliger, avhengig av hvilke områder man velger å legge inn i kommuneplanen.

Det skal også vurderes 13-14 nye næringsområder, hvorav halvparten ligger på Lierskogen.

På Lierskogen er det foreslått alternativ arealbruk for flere områder. Lierskogen-området vises derfor med 3 alternative arealbruksløsninger.

- Sivilforsvarets eiendom rett vest for Ulvenvannet skal utredes med boliger (60-120 boliger), alternativt næring.
- Gjellebekk pukkverk forutsettes på sikt transformert, og skal utredes med boliger (180-360 boliger), alternativt næring.
- På Heia, ved Drammensveien, like sør for E18-krysset, er det fra grunneier foreslått å endre dagens golfbane til et regionalt idrettsanlegg med flerbrukshall/fotballhall, kunstgressbane, rulleskibane, hall for isidretter, treningssenter, idrettsmotell mm.
- Leirdalen ligger i all hovedsak i marka. Leirdalen skal utredes i tre alternativer;
 - alt. 1; markagrensen flyttes og hele området legges ut som næringsområde,
 - alt. 2; markagrensen flyttes og området legges ut delvis som næringsområde, delvis som skianlegg,
 - alt. 3; området opprettholdes i all hovedsak som dagens kommuneplan.
- Lierskogen vel har foreslått at E18 krysset på Lierskogen bygges om til et fullverdig motorveikryss, bl.a. for å bedre framkommeligheten for buss, og for å avlaste lokalveisystemet.

3. Tidligere behandling

Asker kommune har ikke tidligere behandlet saker knyttet til den pågående kommuneplanprosessen i Lier.

4. Rådmannens vurdering

4.1 Generelt

Lier kommune legger ved denne revisjon av sin kommuneplan opp til en forhåndshøring hos aktuelle offentlige høringsinstanser, bl.a. nabokommunene. Loven stiller krav til varsling når et planarbeid igangsettes, og offentlig ettersyn etter 1. gangsbehandling av planforslaget, forut for endelig behandling av planforslaget. Lier kommune velger en offentlig høring også underveis i utarbeidelse av planforslaget. En slik ekstra høringssløyfe er uvanlig og ressurs-krevende, men den gir et utvidet grunnlag for valg av løsning, ikke minst der det foreligger flere arealbruksalternativer, slik man nå ser bl.a. i Lierskogen-området.

I Akershus ivaretar regionalt planforum (en institusjonalisert gjennomgang av større planforslag med overordnede myndigheter, når kommunene ber om det) bare delvis det en høring slik Lier tilrettelegger for. Rådmannen vil berømme Lier kommune for denne utvidete medvirkning i kommuneplanprosessen. Det er ikke usannsynlig at «Lier-metoden» også kan være aktuell i framtidige planprosesser i Asker, spesielt der man opererer med flere alternativer.

4.2 Vurdering av ulike innspill

Rådmannen vil generelt påpeke at Lierskogen-Tranby-området ligger tett på Asker og Asker sentrum, og at transportbehovet som genereres i området i vesentlig grad retter seg mot Asker og Oslo. Samordnet areal og transportplanlegging forutsettes lagt til grunn for utviklingen i området. En omfattende boligutbygging, og/eller en omfattende næringsutvikling med arbeidsintensive virksomheter og detaljorientert handel, vil utfordre transportsystemet. Spesielt er lokalveisystemet inn mot Asker sentrum/Asker stasjon sårbart i forhold til økt bilbruk. Det forutsettes at Lier kommune legger vesentlig vekt på arealbruksløsninger som kan baseres på kollektivtransport.

Asker kommune har i *Strategi for innfartsparkering og tilgjengelighet til kollektivsystemet*, vedtatt av kommunestyret i 2015, bestemt at det ikke skal tilrettelegges for flere innfartsparkeringsplasser ved Asker stasjon, og at betjeningen av stasjonen må skje ved matebusser.

Spørsmålet om utvikling av et fullverdig E18 krysset på Heia vil også få trafikale konsekvenser i Asker, og det forutsettes at både veimyndigheter og Asker kommune blir involvert i et event. videre utredningsarbeid i denne sammenheng. Det skal imidlertid ikke underslås at et fullverdig E18 kryss på Heia kan ha positive konsekvenser i Asker, bl.a. ved at Drammensrettet trafikk fra områdene vest for Asker sentrum kan ledes utenom lokalveisystemet inn mot Asker sentrum.

Det foreslåtte regionale idrettsanlegg på Heia, med flere idrettshaller og anlegg, vil påvirke idrettsaktiviteten også i vestre Akershus. Realismen i de foreslåtte anlegg er ukjent, men det er all grunn til at Lier og Asker skal tilrettelegge for en nær dialog rundt utviklingen av slike idrettsanlegg i årene som kommer, nettopp for å sikre at det regionale perspektivet blir ivare tatt på en helhetlig og bærekraftig måte.

Lier, Røyken og Asker kommuner har, sammen med idrettsrådene i de samme kommunene, i juni 2017 underskrevet en intensjonsavtale for utvikling av et interkommunalt helårs skianlegg i Leirdalen. Dette er et anlegg som Asker kommune ser stor verdi i, som et helårs konkurranseanlegg for de ulike skidisipliner, bl.a. skiskyting. Fra departementets side er det en forutsetning for etablering av et slikt anlegg i marka, at kommunen har vurdert behovet i et regionalt perspektiv. I en regional sammenheng vil anlegget i Leirdalen kunne ivareta behovet for et større, helårs konkurranseanlegg, supplert med bl.a. Solli skianlegg som et lokalt treningsanlegg. Rådmannen vil påpeke behovet for å sikre Leirdalen skianlegg i kommuneplanen, og anbefaler at alternativ 2 legges til grunn for det videre planarbeidet.

4.3 Konklusjon

Rådmannen anbefaler at Asker kommune tar det pågående arbeid med revisjon av arealdelen av Lier kommuneplan til en foreløpig orientering. I det videre planarbeidet forutsetter rådmannen at man legger til grunn arealløsninger som gir minst mulig transportbehov inn mot Asker sentrum og Asker stasjon, og at transportbehovet primært løses ved kollektivtransport.

Rådmannen vil samtidig understreke behovet for en nær dialog med Lier kommune rundt etablering av større idrettsanlegg på Lierskogen. Et regionalt skianlegg i Leirdalen er, sett fra Askers ståsted, et viktig regionalt tiltak. Rådmannen anbefaler at alt. 2 legges til grunn for det videre planarbeidet i Leirdalen.

Når Lier kommuneplan er førstegangsbehandlet og lagt ut til offentlig ettersyn, vil Asker kommune påny få saken til uttalelse.

Lars Bjerke
Rådmann

Vedlegg:

1. Høringsbrev fra Lier kommune datert 12.03.2018
2. Kommuneplanen for Lier, forhåndshøringsutkast Alt 1
3. Kommuneplanen for Lier, forhåndshøringsutkast Alt 2
4. Kommuneplanen for Lier, forhåndshøringsutkast Alt 3

KYSTVERKET

Sørøst

Lier kommune
Postboks 205
3401 LIER

Deres ref.:
2017/1841

Vår ref.:
2011/1687-12

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Aase Kristin Eikenæs Marthinsen

Dato:
18.04.2018

Uttalelse til forhåndshøring - kommuneplanens arealdel 2017-2028 - Lier kommune - Buskerud fylke

Vi viser til oversendelse av 12.3.2018 vedrørende forhåndshøring av kommuneplanens arealdel for Lier kommune 2017-2028.

Kystverket

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning og jobber for en effektiv og sikker sjøtransport gjennom å ivareta transportnæringens behov for framkommelighet og effektive havner.

Kystverket deltar i planmedvirkning og utøver myndighet etter havne- og farvannsloven. Havne- og farvannsloven har som formål å legge til rette for god framkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet i samsvar med allmenne hensyn og hensynet til fiskerierne og andre næringer. Kystverkets regionkontorer skal ivareta disse interessene i det regionale og lokale planarbeidet.

Innspill og merknader fra Kystverket Sørøst

For å sikre trygg og sikker ferdsel i farvannet er navigasjonsinstallasjoner som fyrlykter, overetter, staker, jernstenger mm. av vesentlig betydning. Kystverket har et overordnet ansvar for navigasjonsinstallasjoner i kommunene. Det må ikke planlegges arealbruk som vil være i konflikt med navigasjonsinstallasjoner. Det er spesielt viktig at det ikke åpnes opp for tiltak som kan skjerme for seilingssektorene fra fyrlyktene. Videre er det viktig at det legges til rette for nødvendig vedlikehold og nyetablering av navigasjonsanlegg langs kysten. I forbindelse med rulleringen av kommuneplanens arealdel gir Kystverket Sørøst gir faglig råd om at følgende bestemmelse tas inn: «*Det tillates vedlikehold og nyetablering av anlegg til navigasjonsmessig bruk innenfor planområdet, jf. pbl § 1-8, 4. ledd og § 11-11 nr. 4.*»

I forbindelse med rulleringen av kommuneplanens arealdel er det foreslått å avsette området i Terminalbukta til småbåthavn, sjøbad eller andre flytende konstruksjoner, jf. innspill 101. Kystverket Sørøst minner om at det ikke må legges til rette for tiltak som kan svekke sikkerheten eller framkommeligheten for sjøfarende. Vi kan ikke se at eventuelle konsekvenser for sjøfarende og andre brukere av området er gjort rede for i konsekvensutredningen. Dette må utredes i forbindelse med offentlig ettersyn av planen.

Region Kystverket Sørøst

Sentral postadresse:	Kystverket Postboks 1502 6025 ÅLESUND	Telefon:	+47 07847	Internett:	www.kystverket.no
				E-post:	post@kystverket.no
For besøksadresse se	www.kystverket.no	Bankgiro:	7694 05 06766	Org.nr.:	NO 874 783 242
Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson					

Med hilsen

Aase Kristin Eikenæs Marthinsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Drammen Havn	Postboks 636, Strømsø	3003	DRAMMEN

Fra: Ann Iren Holseth
Til: [Jon Arvid Fossum \(Planlegger\)](#)
Kopi: [Marit Beseth Nordeide](#); ["Kjersti.Morseth.Hallerud@bfk.no"](#); [Rita Aina Kvennejerde](#)
Emne: HØRINGSUTTAELSE TIL FORELØPIG PLANFORSLAG TIL KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2017-2028 FOR LIER KOMMUNE
Dato: mandag 16. april 2018 11:33:18

Til
Lier kommune
Planlegger Jon Arvid Fossum

HØRINGSUTTAELSE TIL FORELØPIG PLANFORSLAG TIL KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2017-2028 FOR LIER KOMMUNE – 2018/62734

Mattilsynet viser til deltakelse på møte i regionalt planforum 4. april 2018, hos Buskerud Fylkeskommune. Videre til forhåndshøring mottatt 13. mars 2018 og datert 12.mars 2018.

Mattilsynet skal bidra til å sikre trygt drikkevann til befolkningen ved å påse at krav i drikkevannsregelverket blir ivaretatt. Med befolkningsutvikling, press på sentrumsstruktur og økende fritidsbygging må en sikre at både eksisterende og nye abonnenter får tilstrekkelig og trygt drikkevann.

Kommunens plikter å ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen, utarbeider reguleringsplaner og gir tillatelser etter relevant regelverk.

Relevant regelverk, nasjonale og regionale føringer som har betydning for kommuneplanens arealdel og sikring av vannforsyninger:

1. Drikkevannsforskriften § 26 Kommunens plikter

Kommunen skal i samsvar med folkehelseloven kapittel 2 ta **drikkevannshensyn** når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk. Kommunen skal om nødvendig ta initiativ til interkommunalt plansamarbeid for å ivareta **drikkevannshensynet** der vannforsyningssystemet ligger i flere kommuner.

Kommunen skal i samarbeid med vannverkseieren **vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder og vanntilsigsområder**. Dette gjelder også i forbindelse med planarbeid etter plan- og bygningsloven.

Kommunen skal på bakgrunn av data fra Mattilsynet ha **oversikt over samtlige vannforsyningssystemer** i kommunen for å ivareta sine forpliktelser etter folkehelseloven kapittel 2. Kommunen skal ha oversikt over hvor innbyggerne i samsvar med § 23 andre ledd kan finne informasjon om drikkevannskvaliteten.

Kommunen skal uttale seg om forhold som angår miljørettet helsevern og arealdisponering til planer for **nye vannforsyningssystemer** og ved søknader om endringer som omtalt i § 18 (plangodkjenning).

Kommunen skal i samsvar med sivilbeskyttelsesloven kapittel 5 og hensynet til **samfunnssikkerhet** gitt i plan- og bygningsloven påse at forsyningen av drikkevann vurderes og følges opp.

2. Nasjonale mål for vann og helse

Disse målene ble vedtatt av regjeringen i 2014.

http://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/vann/nasjonale_maal_for_vann_og_helse_brosjyre.21175

Målene har betydning både for vannverkene og for offentlig forvaltning som skal følge dem opp. De er vedtatt for å oppnå en tilstrekkelig forsyning av rent drikkevann og tilfredsstillende sanitære forhold for alle. I tillegg skal det være en effektiv beskyttelse av vannkilder som brukes til drikkevann.

3. Regional areal- og transportplan for Buskerud 2017-2030

Planen er under arbeid i Buskerud Fylkeskommune. For drikkevann er det retningslinjer og

viktige føringer som sammen skal beskytte drikkevannsressurser slik at **nok og godt drikkevann er sikret**. I utkast presiseres at **drikkevannskilder** (overflatekilder, grunnvannskilder og reservekilder) **skal synliggjøres i kommuneplanens arealdel**. Der drikkevannskilder strekker seg over kommune- og fylkesgrenser skal det etableres samarbeid mellom berørte parter for å sikre drikkevannskildene mot forurensning.

Videre skal kommunen kartlegge små drikkevannsforekomster i egen kommune for å kunne vurdere risiko ved utbygging og endret arealbruk.

-

Mattilsynets foreløpige kommentarer:

- **Kommuneplanen arealdel for 2017-2028 for Lier kommune** - mangler en tydelig henvisning til – **Hovedplan for vann og avløp 2017-2041- Lier kommune – datert 15.09.2016**. Det er viktig at strategiene for å nå målene i hovedplanen for drikkevann er kjent og legges til grunn for planene for infrastruktur i kommunen. Eks. §11-4 Rekkefølgekrav hvor offentlig vann- og avløpsnett til områdene er et punkt. Her må det vurderes om det er nok drikkevann, godt drikkevann og sikker vannforsyning til området. I hovedplan for vann er; 1. Oppdatering av kartverk, 2. Kartlegging av tilstand på ledningsnettet og 3. Fornyelse av ledningsnettet definert som strategiene for å nå målene. Tilstandsbeskrivelsen i forhold til reduksjon av lekkasjer fra forsyningsnettet ved å øke fornyelsestakten er viktig å ta med i planarbeidet, samt flaskehalser på forsyningsnettet. I tillegg nevnes det at høydebassenget ved Lier sykehus er i dårlig stand.
- I følge tall fra Kostra leverer Lier kommune drikkevann til 78 % av befolkningene i kommunen. Det vil si at 22% får drikkevann fra private kilder. Disse vannkildene må det tas hensyn til i kommunes planarbeid.

Mvh

Ann Iren Holseth
seniorinspektør
Mattilsynet, avdeling Søndre Buskerud

Telefon: 22 40 00 00
Direkte tlf: 22 77 78 57
Mobiltelefon: 907 88 140
Besøksadresse: Landfalløya 26, Drammen

Felles postadresse:

Mattilsynet, felles postmottak, postboks 383, 2381 Brumunddal postmottak@mattilsynet.no

www.mattilsynet.no www.matportalen.no

Vannområde
Indre Oslofjord Vest

Lier kommune
v/J.A.Fossum
3400 LIER

Sandvika, 20.04.2018

Uttalelse – Kommuneplan Lier

Viser til mail datert 12.03.18 om rullering av kommuneplanens arealdel for Lier kommune, og har følgende kommentarer til planbestemmelsene:

Unntak i byggeforbudssonen langs vassdrag

I kommuneplanen er Grobruella gitt navnet Groelva. I alt kartverk jeg har sjekket, er elva kalt Grobruella. Vassdraget sikres i kommuneplanen med §5.1, der det bla står: byggeforbud langs vassdrag tillates følgende unntak:

- Tiltak med hensikt å tilrettelegge for friluftsliv og allmenn ferdsel.
- Avløpsanlegg omfattet av forurensningsforskriften kapittel 12.
- Fradeling ved innløsning av bebygd festetomt etter tomtfestelova.
- Fradeling av eksisterende bebyggelse

Unntakene bør formuleres slik at de kun gjelder om det er tungtveiende grunner til dette. I tillegg bør de ha følgende tillegg: «de skal utføres på en måte som sikrer den kjemiske og økologiske tilstanden i vassdraget», jfr vannforvaltningsforskriften.

Overvann

Overvann bør ha særskilt bestemmelse i kommuneplanen, for dette bør håndteres lokalt og åpent. I vinter har det vært flere utslipp fra lekkasjer fra gatevarmeanlegg til elver og bekker i vannområdet. Dette skaper akutt forurensning men kan begrenses ved at overvann infiltreres eller fordøyes. Åpne overvannsveier er også viktige da en da lettere klarer å spore forurensningsårsakene og –kildene. Vannet er en ressurs som skal overholde vannforvaltningsforskriftens krav til god kjemisk og økologisk tilstand før det går inn i det naturlige kretsløpet elvene og bekkene er en del av.

Til slutt savner jeg en bestemmelse om at bekkelukking ikke tillates.

Med hilsen

Ingvild Tandberg
Vannområdekoordinator
Vannområde Indre Oslofjord Vest

Lier kommune

Postboks 205

3401 LIER

Adm.enhet: Forvaltningsseksjonen i region
Sør

Saksbehandler: Leif Erik Egaas

Telefon: 90125117

Vår referanse: 18/4430

Deres 2017/1841

referanse:

Dato: 21.03.2018

Att:

Jon Arvid Fossum (Planlegger)

Svar vedr Lier kommune Buskerud - Forhåndshøring av kommuneplan for arealdelen Del I

Fiskeridirektoratet region Sør har 12.03.2018 mottatt sak vedr overnevnte.

Fiskeridirektoratets ansvar og medvirkning i kommunal planlegging

Fiskeridirektoratet er myndighetenes rådgivende og utøvende organ innen fiskeri- og havbruksforvaltning i Norge. Vårt hovedmål er å sikre eksistens og utviklingsmuligheter for marine næringer - herunder ivaretagelse av marint biologisk mangfold - ved å tilstrebe en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen.

Fiskeridirektoratets regioner skal ivareta fiskeri- og akvakulturinteresser bl.a. gjennom deltagelse i regionalt og lokalt planarbeid. Reguleringsmyndighetene er ifølge plan- og bygningsloven forpliktet til å legge til rette for planmedvirkning, jf. f.eks. pbl §§ 1-4 annet ledd og 5-1 første ledd.

Det er selvsagt ikke alltid at kommunale planer berører de interesser Fiskeridirektoratet er satt til å ivareta på en slik måte at det er nødvendig å reagere med merknader, råd eller innsigelser. Fiskeridirektoratet skal likevel få oversendt plansaker som berører kommunens kyst- og sjøområder eller fiskeri- og havbruksinteresser for eventuell uttalelse, og slik at vi kan sjekke ut saken. Forelegging av plansaker for berørte myndigheter er viktig for å sikre at nasjonale og viktige regionale interesser blir ivaretatt.

Når planmyndighetene ikke oppfyller sine plikter etter loven gjør dette Fiskeridirektoratets arbeid vanskeligere, og det kan videre medføre unødvendig negative konsekvenser for alle parter i planprosessene.

I de tilsendte dokumenter er det ett tiltak som kan berøre våre interesser. Fiskeridirektoratet ser det som positivt at det tilrettelegges for småbåthavner friluftsliv i sjøkanten. Vi viser i så henseende til innspill 101. Terminalbukta som foreslås omdisponert fra *Friluftsområde i sjø, vannareal for alment friluftsliv til Småbåthavn, sjøbad evt andre flytende konstruksjoner.*

Kartlegging av marine naturtyper i Miljødirektoratets naturbase og i Fiskeridirektoratets kartløsning viser at det er registrert noen mindre gruntvannsområder med bløtbunn i nærheten av dette aktuelle området, klassifisert som lokalt viktig. Vi ber derfor å bli holdt orientert og satt som mottaker på dokumenter og søknader om det skulle bli aktuelt å utvikle det omtalte området i tråd med foreslåtte planer. Det er ellers ikke registrert nasjonale eller viktige regionale fiskeriinteresser i nærhet av tiltaksområdet.

Ut fra ovennevnte har Fiskeridirektoratet region Sør ingen ytterligere merknader til kommuneplanen for Lier.

Med hilsen

Erik Ludvigsen
seksjonssjef

Leif Erik Egaas
førsteinspektør

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Lier kommune

Postboks 205

3401

LIER

Saksmappe: 2017/2108/20868/2018

Arkiv: 140

Dato: 31.05.2018

Til: Andres Hagerup, Vegvesenet, Wenche Bjertnes, Vegvesenet, Einar Jørstad, Lier kommune, Jon Arvid Fossum, Lier kommune

Fra: Jon Arvid Fossum

REFERAT FRA MØTE OM FORHÅNDSHØRINGSUTKASTET TIL NY AREALDEL FOR LIER KOMMUNE

Hensikten med møtet var å få tilbakemeldinger på forhåndshøringsutkastet til ny kommuneplanens arealdel da Vegvesenet ikke fikk anledning til å møte da forhåndshøringsutkastet ble diskutert på regionalt planforum 4.april.

Jon Arvid Fossum presenterte hovedpunkter i forhåndshøringsutkastet. Framdriften er forskjøvet slik at 1.gangsbehandling blir 6.september med utleggelse til offentlig ettersyn ca 15 september og ut oktober. Sluttbehandling kan da bli i mars.

Trafikkutredninger utarbeides nå av Multiconsult. Vegvesenet mener konsekvensene av Gullaugutbyggingen må med i trafikkutredningene selv om den ikke er med i planforslaget. Det kan f.eks. være en kolonne med Gullaug og en uten. Lier kommune ønsker en kontaktperson i vegvesenet for diskusjon rundt transportmodellene. Marco Perdersen jobber med de store transportmodellene.

Forslaget om fullt, toveis kryss på Lierskogen:

Det må utredes hvordan det vil påvirke trafikkbildet.

Det må vurderes hvordan det kan påvirke arealbruken i området og trafikken til kollektivknutepunkter.

Det kan være det blir kortere til Gjellebekkrysset enn det vegvesenet anbefaler, men så lenge det er uaktuelt å fjerne det eksisterende krysset gjør det vel ikke noe om det utvides til fullt kryss.

Forslagene til nye utbyggingsområder:

Det må redegjøres for hvordan den økte trafikken håndteres, for at det blir trafiksikker skolevei, om det må etableres nye kryss og avkjørsler og om de i så fall vil kunne la seg realisere. Hvis ny adkomst er nødvendig bør den vises.

Sammenhengende gang- sykkelveinett er vist i planen og det innføres rekkefølgebestemmelser for å sikre gjennomføring der det er nødvendig. Hovedsykkelveinettet blir også vist i planen.

Lier kommune gjennomfører en utredning av “grønn mobilitet” for å redusere transportbehov og redusere biltrafikk.

Vegvesenet mener at synliggjøring av muligheter for å redusere transportbehovet og bilkjøring spesielt gjør det lettere for vegvesenet å være positive til det som foreslås.